

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๑๒๒/๒๕๖๗

“

การที่สหกรณ์ไม่ได้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ตามที่ระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์กำหนดไว้

ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ
ในการจัดซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

นายทะเบียนสหกรณ์จึงมีอำนาจเพิกถอนมติที่ประชุม
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่อนุมัติให้จัดซื้อสิ่งปลูกสร้าง
ที่ฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าวได้

”

เรื่องเด่น ประเด็นดี

by สสค.

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๑๒๒/๒๕๖๗

เรื่อง การสหกรณ์ (กรณีฟ้องเพิกถอนคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่เพิกถอนมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่อนุมัติให้สหกรณ์จัดซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง)

: ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ (ก่อนที่สหกรณ์จะดำเนินการจัดซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นที่ตั้งหน่วยบริการย่อย สหกรณ์จะต้องทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการจัดซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง เมื่อสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าว จึงเป็นการฝ่าฝืนระเบียบมาตั้งแต่ต้น และทำให้กระบวนการต่าง ๆ ที่ดำเนินการต่อมาในภายหลังเป็นการฝ่าฝืนระเบียบเช่นเดียวกัน นายทะเบียนสหกรณ์จึงมีอำนาจเพิกถอนมติของคณะกรรมการดำเนินการที่พิจารณาอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวได้)

: ไม่จำเป็นต้องให้โอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน (การดำเนินการจัดซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของสหกรณ์โดยฝ่าฝืนระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณของสหกรณ์ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสมควรที่จะต้องพิจารณาตัดสินใจโดยเร็วเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำเช่นว่านี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ตามมาได้ จึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นายทะเบียนสหกรณ์จึงมีอำนาจเพิกถอนมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้โดยไม่ต้องให้โอกาสสหกรณ์ได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนเสียก่อน)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑))
๒. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๒๐)
๓. ระเบียบสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านโคกม่วง จำกัด ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ (ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และข้อ ๓๕)
๔. ข้อบังคับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านโคกม่วง จำกัด พ.ศ. ๒๕๕๓ (ข้อ ๗๔)

เมื่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านโคกม่วง จำกัด (ผู้ฟ้องคดี) ครั้งที่ ๒๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีมติอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการจัดตั้งหน่วยบริการย่อยในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ได้ ในวงเงินงบประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของปี พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการดำเนินการของผู้ฟ้องคดีจึงได้มีการประชุมเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่รวม ๔ ครั้ง ซึ่งจากผลการประชุมได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีประสงค์จะจัดซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นที่ตั้งหน่วยบริการย่อย สาขาหาดใหญ่ ผู้ฟ้องคดีจึงขอที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อ ๓๕ ของระเบียบสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านโคกม่วง จำกัด ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ กล่าวคือ ก่อนดำเนินการจัดซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ผู้ฟ้องคดีจึงขอที่จะทำรายงาน

เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการจัดซื้อที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง เมื่อผู้ตรวจการสหกรณ์ได้ตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของผู้ฟ้องคดีแล้วพบว่า การซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการตามที่ข้อ ๓๕ ของระเบียบดังกล่าว กำหนดไว้ จึงต้องถือว่าการจัดซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีในครั้งนี้เป็นการฝ่าฝืนระเบียบพิพาท มาตั้งแต่ต้น และทำให้กระบวนการต่าง ๆ ที่ดำเนินการต่อมาในภายหลังย่อมเป็นการฝ่าฝืนระเบียบพิพาท เช่นเดียวกัน อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มติการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ ๒๐ ของผู้ฟ้องคดี ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ เฉพาะระเบียบวาระที่ ๕.๗ ที่พิจารณาอนุมัติ ให้จัดซื้ออาคารพาณิชย์เพื่อขยายจุดบริการที่เป็นการฝ่าฝืนข้อ ๓๕ ของระเบียบสหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านโคกม่วง จำกัด ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ฯ ซึ่งถือเป็นการลงมติที่ฝ่าฝืนระเบียบ ในส่วนของการใช้เงินที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ฯ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย สหกรณ์จังหวัดสงขลา ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) จึงมีอำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพิกถอนมติที่ไม่ชอบดังกล่าวได้ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ ที่เพิกถอนมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ ๒๐ ของผู้ฟ้องคดีข้างต้น และมติ ของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับข้อ ๗๔ ของข้อบังคับ สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านโคกม่วง จำกัด พ.ศ. ๒๕๔๓ และข้อ ๑๐ ข้อ ๑๖ ถึงข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และข้อ ๓๕ ระเบียบสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านโคกม่วง จำกัด ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของสหกรณ์ฯ

เมื่อกรณีนี้มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนข้อ ๓๕ ของระเบียบสหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านโคกม่วง จำกัด ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ฯ อย่างชัดเจน และเป็นเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นเรื่องสำคัญที่เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล สมควรที่จะต้องพิจารณาตัดสินใจโดยเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำเช่นนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ตามมาได้ จึงถือเป็นกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจ ออกคำสั่งเพิกถอนมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ ๒๐ ของผู้ฟ้องคดีได้ โดยไม่จำเป็นต้อง ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน เสียก่อนแต่อย่างใด

คำสำคัญ : คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/สหกรณ์เครดิตยูเนียน/ทรัพย์สินของสหกรณ์/ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ/ความจำเป็นรีบด่วน/ประโยชน์สาธารณะ/ข้อยกเว้น มาตรา ๓๐ วรรคสอง/วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง